

Szövetkezés

„Kalács” Erdélyi Népi Szövetkezetek Központja
tagszövetkezeteinek és tagtáborának lapja
Felelős szerkesztő: FEKETE GYÖRGY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tg.-Mureş—Marosvásárhely
Széchenyi-ut 8. sz. Megjelenik 1-én és 15-én
Előfizetés 300, nagyobb szöv. egységeknek 500—1000 lei

Nagyfontosságú adó és illetékmódosító pénzügyi rendelkezések

Szám: 210/1948. Dr. IE/TI,
Jogügyi osztály.

A hivatalos lap 1948. április 1-i 77. számában közzétett 81 sz. törvény módosította az eddig érvényben volt adóügyi rendelkezéseket. A módosítások révén szövetkezeteinket érintő rendelkezéseket az alábbiakban közöljük:

A házadó befizetése

Minden házbérlő esetében a bérlő köteles viszatartani s egyenesen az illetékes adóhivatalhoz negyedévenként befizetni a bér 27%-át házadó címen a háztulajdonos javára. Ez az adó negyedévenként május, augusztus, november s február hónapokban válik esedékessé. — A háztulajdonos a bérlővel egyetemlegesen felelős a házadó befizetéséért.

A kereskedelmi adóról

A szövetkezetek kereskedelmi adójának kiszámításánál az egységes 40%-os adókulcsot alkalmazzák. Egyidejűleg újra kiterjesztették a szövetkezetekre is a komplementáris adókötelezettséget is.

A szövetkezetek kereskedelmi adókiivetését a hivatalos törvény az alábbiak szerint szabályozza:

A szövetkezetek végleges kereskedelmi adóját annak a naptári évnek a mérlege alapján vetik ki, amely évre a kereskedelmi adó kiivetése történik. Ecéből a mérleg elkészítésével kapcsolatos műveleteknek január 30-ig be kell fejeződnie. A végleges adó kiivetésének alapjául szolgáló adóbevallást, amelynek tartalmaznia kell valamennyi szükséges adatot, január 1. és február 10. között kell benyújtani. A kereskedelmi adó végleges megállapításáig fizetendő adó kirovása céljából a költségvetési évet megelőző március hónapban a megelőző évre elkészített mérleg adatai alapján kell elkészíteni és benyújtani egy adóbevallást, amelynek alapján a megelőző évben elért forgalom szerint állapítják meg ideiglenesen az adót, azzal, hogy a végleges adókiivetés után számolandók el a túlfizetések, illetve késedelmi kamatmentesen fizethetők ki a különbözetek.

A kereskedelmi adó kiivetésével egyidejűleg történik a komplementáris adó kiivetése is. Ez az adó a vállalat rentabilitásához igazodik s mértékét a rendelkezésre álló tőke és a forgalom aránya szabja meg. Itt külön ki kell hangsúlyoznunk az üzletrészek pontos befizetésének fontosságát, mert azonos forgalom esetében nagyobb üzletrésztökével dolgozó

szövetkezet adója kisebb, mint a kis üzletrésztökével dolgozó szövetkezeté.

Mikor fizetendő be az alkalmazottak fizetése után járó adó

Az alkalmazotti kereseti adó tekintetében a törvény úgy intézkedik, hogy annak a hónapnak utolsó napjáig, amelyre a fizetés jár, be kell fizetni az alkalmazotti kereseti adó 80%-át. Ennek az összegnek a kiszámításánál a megelőző hónapra befizetett fizetések szolgálnak alapul. A fennmaradó 20%-ot azt a hónapot követő hónap 20-ig kell kifizetni, amelyre a fizetés jár.

Jelentős módosítást jelent, hogy az alkalmazotti fizetések után járó 2%-os proporcionális adót csak a havi 8000 lej meghaladó fizetések után kell felszámítani és leróni. Amennyiben tehát a szövetkezeti alkalmazott adóköteles jövedelme nem haladja meg a 8000-lejt, mentes a 2%-os proporcionális adó alól.

Az adóbevallás benyújtása

Az adóbevallás késedelmes benyújtása esetén, amennyiben a késedelem nem lépi túl a költségvetési évet, 10% késedelmi kamatot számítanak fel a kereskedelmi és komplementáris adó után.

Az 1948/49. évre történő adókiivetés alapjául az 1947 november 1. és 1948 március 31. közötti üzleteredmény szolgál teljes évre való átszámítás után. Az adókiivetések megejtése céljából minden kereskedelmi vállalatnak április hó folyamán adóbevallást kell benyújtani, amelyben ezeket az adatokat kell feltüntetni. Ugyancsak április hó utolsó napjáig nyújtandók be azok az adóvallomások is, amelyek határideje április 1-én már lejárt.

A 12%-os nemzetvédelmi adó hatályon kívül

A fenti törvény 12. szakasza értelmében a rendkívüli nemzetvédelmi törvényt hatályon kívül helyezik s annak egyes rendelkezéseit a bélyegtvörvény megfelelő szakaszához illesztik be.

A számlák bélyegezéséről

Számlák bélyegezésével kapcsolatban a módosító törvény a következő rendelkezéseket tartalmazza:

A kereskedők és iparosok által kiadott számlák-

nál az áru értéke után 14% számítandó fel proporcionális adó címén;

Megjegyezzük, hogy a fentnevezett proporeionális adót az eddig is érvényben volt számlabélyeggel kell leróni.

Az állami kereskedelmi vállalatok árurakárai kiskereskedőknek történő eladás esetében 2% proporeionális adót számítanak fel;

Kiskereskedők és kisiparosok számlái fogyasztók felé 2% proporeionális adóval bélyegzendők.

Az alábbi cikkek számlázása esetén ugyancsak 2% proporeionális adót kell lefizetni amennyiben a vevő azt nem további feldolgozás céljából vásárolja. Az ipari vállalatoknál történő további feldolgozásra, vagy vendéglőkben, bodegákban leendő felhasználásra vásárolt áruk kivételével tehát csak 2% proporeionális adóval kell felbélyegezni az alábbi cikkekre vonatkozó számlát: gabona-liszt, puliszka-liszt, méz, cukor, friss marhahús konzerválatlanul, friss szalonna, ételolajak az olajbogyóból készült olaj kivételével, zöldségek és vetemények, a szárított, hán-
tolt- és takarmányborsó kivételével, a háj, tej, tejfő, tojás, világításra használt petróleum, tűzifa, villanyáram és földgáz

Az állami, megyei, vagy községi hivataloknak, a szeszgyártásügyi igazgatóságnak, az egyedárúsági igazgatóságnak, vasutnak és postának, valamint a városi közüzemeknek történő eladások esetén a proporeionális adó 4%.

Az italmérések forgalma után jövőben is fizetendő a 6% illeték

Fogyasztási helyiségekben történő eladások után továbbra is vezetni kell a vásárlási jegyzék tömböt (boniereket) az eladás értékétől függetlenül. Az eladott italáru értékére tekintet nélkül tehát minden eladás esetében u. n. bont kell kiállítani az elszámolás és az illeték lerovása céljából. A fogyasztási helyiségekben elért forgalom után kell számolni az illetéket.

Ez az illeték általános forgalom esetében	6%
luxus-éttermeknél	10%
éjjeli mulatóhelyeken	20%

amit az italáru után fel kell számolni s havonta az eddigiekhez hasonlóan, az illetékes adóhivatalhoz kell lefizetni. A fenti vásárlási jegyzék-illeték csak a korcsmai eladásokat illeti s így a vegyeskereskedésekben használatos bonoktól eltérően fel kell számítani a 6% illetéket bármilyen összegű italeladás után.

1948. április 1-ével kezdődő hatállyal a 6% illeték nem lehet kisebb, mint a folyó költségvetési évre kereskedelmi adózás szempontjából megállapított forgalom, 25%-al való csökkentés után.

A számlák kiállítása és bélyegzése

Számlák kiállítása és bélyegzése az alábbiak szerint történik: kereskedők és iparosok között létrejött eladások esetében az 1000 lejts meghaladó, magánosok felé történt eladások esetében az 5000 lejts meghaladó eladások esetében kell számlát kibocsátani. Amennyiben az eladás értéke ezt az összeget nem haladja meg, bont kell kiállítani, ami a

számlával azonos módon bélyegzendő, még pedig a magánosok esetében 100 lejts meghaladó, de 5000 lejtnél kisebb összegű eladásoknál, kereskedők esetében 50 lejts meghaladó, de 1000 lejtnél kisebb összegű eladások esetében.

Minden iparosnak és kereskedőnek, aki számla kiadására kötelezett, köteles megőrizni 5 éven keresztül a kibocsátott számlák másolatát, illetve a kapott számlapéldányt. Semminemű árut nem lehet számla, vagy kísérőjegyzék nélkül feladni, melyen ne volna igazolva az illeték lerovása.

A számlán, vagy kísérőjegyzéken fel kell tüntetni az árukiadás napját és óráját.

Amennyiben az áru ugyanannak a vállalatnak a kebelén belül szállítódik, pl. egyik raktárból a másikig), az árut pro-forma számlával kell ellátni s fel kell tüntetni, hogy miért nem adóköteles. Ebben az esetben tehát ráírjuk: Scutit de timbru, administratie internă.

A számlatömböket és a vásárlási jegyzék-tömböket használatba vétel előtt le kell számozni és be kell mutatni láttamozás végett a pénzügyigazgatóságához, vagy illetékes adóhivatalhoz.

A felragasztott bélyegeket a számla kiadásakor a kiállító vállalat cégbélyegzőjével kell megsemmisíteni.

A szövetkezetek mentessége

Érintetlenül hagyta a fenti törvény a szövetkezetek mentességét s így a szövetkezetek mentesek a számla felbélyegzésének kötelezettsége alól a tagjainak történő eladásoknál. Abban az esetben is ki kell állítani a számlát, ha a szövetkezet üzletrészes tagjának ad el 5000 lejts meghaladó értékű árut, vagy a jegyzéket (bont), de a számlára, illetve bonnára rá kell vezetni a következő szöveget: Scutit de timbru si impozit proportional, conform art. 109 din legea cooperatiei si art. 22 § 48 lit. o. din legea timbrului.

Illetékegyenérték.

Az 1947/48. évre megállapított illetékegyenértéket, átvezetik az 1948/49. költségvetési évre is, ami azt jelenti, hogy a folyó költségvetési évre az illetékegyenértéket a tavalyival azonos összegben állapítják meg.

Italmérések bérének megállapítása.

A hivatalos lap 1948. április 5-iki 80. számában megjelent 105. sz. törvény szabályozza a falusi italmérések bérének összegét. A törvény rendelkezései értelmében az italmérési jog bérét a községi előljáróság a főispán hozzájárulásával az 1938. április 23. 1939. október 26. között érvényben volt bérek háromszorosában állapíthatja meg. A bérek azonban semmi szín alatt sem lehetnek kisebbek.

a) 10.000 lejtnél az 1000 lakosig terjedő községekben,

b) 15.000 lejtnél az 1000 lakost meghaladó, de 3000-nél nem több lakosú községekben.

c) 20.000 lejtnél a 3000 lelket meghaladó községekben.

12% rendkívüli nemzetvédelmi adó bélyegének felhasználása

A hivatalos lap 1948 április 8-iki 81. számában megjelent 432.882 számú pénzügyminiszteri rendelet értelmében az 1948 március 31-i 12%-os rendkívüli nemzetvédelmi adó bélyegeket a számlák felbélyegzésénél rendes számlabélyeg helyett a készletek kifogyásáig fel lehet használni.

Nyugták bélyegilletéke

Szövetkezeteink tájékoztatására közöljük, hogy a bélyegtörvény módosításával kapcsolatban a nyugták bélyegilletéke változatlan maradt.

Tekintettel arra, hogy a szövetkezet mindenmű pénzüsszeg kiadásáról, vagy érték átadásáról nyugtát kell kapjon, úgy szintén köteles az átvett pénzüsszegekről, valamint értékekről nyugtát kiállítani, melyet szabályszerűen kell felülbélyegezzen, alábbiakban közöljük az érvényben maradt nyugtábélyegilletékek összegét:

100 lej értékig bezárólag minden nyugta bélyegmentes,

101—20.000 lejig bezárólag 6 lej bélyeg,

20.001—100.000 lej értékig bezárólag 15 lej bélyeg,

100.001 lejtől kezdve minden megkezdett 100.000 lej után még 40 lej nyugtabélyeg rovandó le.

A szövetkezet és üzletrészes tagjai között létrejött ügyletek nem esnek bélyegkötelezettség alá, azonban ebben az esetben az okmányra feltétlen alkalmazandó a románszövegű bélyegmentességi bélyegző.

Fuvarokmányok bélyegkötelezettsége

Mint hogy az 1948 április 1-i 77. sz. hivatalos lapban megjelent 81. sz., az adótörvények módosításáról szóló törvény hatályon kívül helyezte, illetve a bélyegtörvénybe olvasztotta be a 12%-os rendkívüli nemzetvédelmi adóra vonatkozó törvényt, a fuvarokmányok 2%-os, úgynevezett proporcionális adóval (számlabélyeggel) látandók el, amit a szállítás ellenében kifizetett díj után kell számítani. A 12%-os bélyeg a továbbiakban nem kell a fuvarokmányokra alkalmazni.

Az alkalmazottak kötelező bejelentése április 30-ig

Az alkalmazottak bejelentéséről szóló 1943-ban megjelent rendelet-törvénynek a hivatalos lap 1944 február 21-iki számában megjelent végrehajtási utasítása szerint minden vállalat, amelynek március 31-én 10-nél több alkalmazottja van, április hó folyamán köteles alkalmazottairól kimutatást készíteni és azt április 30-ig az illetékes kereskedelmi és iparkamarához benyújtani.

A kimutatást az idézett törvényben megállapított nyomtatványokon kell készíteni, amelyek az ipar és kereskedelmi kamaráknál, illetve a Monitorul Oficial nyomdájában, Bukarestből szerezhető be.

Az alkalmazottak bejelentésével kapcsolatban, a 10-nél több alkalmazottal rendelkező szövetkezeteinket névreszólóan külön megküldött körlevélben tájékoztattuk.

Nagyon fontos

A központi üzletrészek kiegyenlítésének befizetése

A pénzügyi stabilizációs törvény rendelkezett arról is, hogy a szövetkezeti vagyონrészek és terhek átszámítása miképpen történjék meg stabilizációs lejre. Ezzel kapcsolatban úgy amint azt a Szövetkezés november 15-iki számának ügyvezetési rovatában közöltük, a szövetkezeti tagok üzletrészeinek az átszámítása meg is történt s annak alapján a vezetőség a hátrálékos üzletrészek befizetése iránt az intézkedéseket bizonyára már meg is tette.

A stabilizáció után azonban nemesak a szövetkezeti, hanem a központi üzletrészek átértékelését is keresztül kellett vinni. Az átszámítás úgy történt, hogy a befizetéseket beszorozták a vonatkozó kulcszammal, úgy ahogy az elő van írva és ha a kiszámítás eredménye történetesen 21.500 lej volt, akkor a szövetkezetnek stabil lejben lett 4 darab 5000 lejes központi üzletrésze és egy esonka üzletrésze, melyre még 3500 lejt kell a szövetkezetnek befizetnie, hogy összesen 5 darab a 5000 lejes üzletrésze legyen.

Központunk könyvelősége az évvégi számlakivonatban minden szövetkezetünk részére feltüntette, hogy mennyi a központi üzletrészhátráléka és azzal megterhelte a számláját addig, amíg a befizetés megtörténik.

Ezúttal felhívjuk összes tagszövetkezeteink igazgatóságait, hogy az évvégi számlakivonatokban feltüntetett üzletrészhátrálék összegét szíveskedjenek felülvizsgálni és annak befizetéséről soron kívül gondoskodni, hogy az ipartelepünk termelésében hasznosítva, minél több szövetkezeti termelt árut tudjunk szövetkezeteinknek juttatni.

A központi üzletrészhátrálék befizethető úgy központi, mint körzeti raktáraink pénztárainál, be- küldhető postán vagy csekkklapon. Csekkszám 40.774.

Felkérjük szövetkezeteink vezetőit, hogy a központi üzletrészhátrálék befizetése iránt meggyesfalvi ipartelepünk többtermelése érdekében, ami kétségtelenül egyetemes szövetkezeti érdek is, feltétlenül intézkedjenek.

A központi üzletrészhátrálékok befizetésének a nyilvántartására és szorgalmazására, ezúttal is felhívjuk úgy körzeti raktáraink vezetőit, mint ellenőri karunk tagjait.

Megszüntették a számlákról szóló kimutatások benyújtási kötelezettségét

Gheorghiu-Dej ipar- és kereskedelemügyi miniszter rendeletet küldött a vármegyei Gazdasági Ellenőrző Szervekhez, melyben megszüntette a kereskedőknek, a vállalatoknak és így a szövetkezeteknek is azon kötelezettségét, mely szerint a beérkező és kibocsájtott számlákról kötelesek voltak havonta kimutatásokat beküldeni a GESz-hez.

Továbbra is érvényben marad azonban az illetékes kereskedelmi szervek s így a szövetkezeteknek is, a kapott mandátúrukra és azok szétosztására vonatkozó kimutatások beterjesztésének a kötelezettsége abban a formában, ahogy eddig érvényben volt.

Nagyon sürgős**Ujabb adóvallomást kell benyújtani április 30-ig**

A hivatalos lap 1948. április 1-i 77-es számában megjelent a 81-es számú törvény, mely többek között az adóbevallásokat is szabályozza. A törvény szerint az 1948-49-es pénzügyi évre a szövetkezetek adóját ideiglenesen az 1947. november 1-től 1948. március 31-ike közötti forgalom alapján állapítják meg. Az adóvallomást 1948. április 30-ig be kell nyújtani a megye pénzügyigazgatóságához. A bevalláshoz szükséges nyomtatványokat az illetékes pénzügyigazgatóságon kell beszerezni.

Felhívjuk összes szövetkezeteinket, hogy a törvény fenti rendelkezése értelmében a naplóból és boltos könyvből azonnal állapítsa meg az 1947. november 1-től 1948. március 31-ig terjedő forgalmat, ami nem egyéb mint a bolti bevételek összege. Ezt a bolti bevételt azonban fel kell osztani a következők szerint:

- 1) Vegyesáru bevételek (10-15%-os kalkuláció) Lei
- 2) Italáru eladásból származó bevételek Lei
- 3) Dohány, gyufa eladásból származó bevételek Lei
- 4) A federálétól kapott mandátumra eladásból származó bevételek Lei
Ez utóbbi bevételek alá azok az áruk tartoznak, melyeket a szövetkezet a számlán szereplő áron oszt ki a lakosságnak.
- 5) Tejszövetkezeteknél a tej feldolgozásából származó termékek eladási árát kell bejelenteni és pedig
 - a) tejszín
 - b) vaj
 - c) sovány sajt eladásából származó bevételek
- 6) Hitelszövetkezeteknél
 - a) kamatból
 - b) kezelési költségből származó bevételeket kell bejelenteni.

Az adóvallomás kitöltésében és beadásában a megye székhelyén működő irányító csoportunk, valamint a federálék a szövetkezetek segítségére vannak s ezért amelyik szövetkezet a bolti bevételeket nem tudná megállapítani, vagy nem tudná részletezni, úgy a naplót, pénztárkönyvet és boltoskönyvet vigye be az illetékes federáléhoz vagy irányító csoporthoz és kérje illetékeseket az adóvallomás kiállítására.

Figyelmeztetjük összes szövetkezeteinket, hogy az adóbevallások késedelmes benyújtása 10%-os bírsággal jár, míg annak elmulasztása adócsalást képez, amit börtönnel büntetnek.

Szabaddá tették a cukor árusítását

Az országban minden vonalon jelentkező árubővelet mi sem igazolja jobban, mint az, hogy az ipar- és kereskedelemügyi miniszter szabaddá tette a cukorárusítását. A szabadforgalmu cukrot az állami üzleteken kívül, a szövetkezetek, valamint a fűszerüzletek is árusítják, kilónkénti 200 lejes áron, melyet élelmiszerjegy vagy külön kiutalás nélkül minden fogyasztó beszerezhet.

Nagyon fontos**Számlák bejelentése a pénzügyigazgatóságokhoz április 30-ig**

A hivatalos lap 1948. április 13-iki 87-es számában megjelent a pénzügyminiszter 250.733 számú rendelete, mely szerint fenti rendelkezés alapján 1947. november 1-től 1948. március 31-ig kapott számlákról kimutatást kell készíteni és az illetékes pénzügyigazgatóságokhoz be kell terjeszteni.

A rendelkezés értelmében felhívjuk szövetkezeteink figyelmét, hogy ugyanúgy, mint ahogy azt az elmúlt évben tették, készítsenek úgynevezett „Fisa nominala”-t, külön-ivén csoportosítva minden egyes szállítótól kapott számlát. Hasonlóképpen kimutatást kell készíteni a szövetkezet által kiállított számlákról is külön-külön a cégeknek, vagy egyéneknek szállított áruokról s a kimutatást ahhoz a pénzügyigazgatóságokhoz kell betervezni, amelynek területén az a szállító lakik, akitől a szövetkezet az árut kapta, vagy az a vevő, akinek az árut eladta.

A „Fisa Nominala”-ba be kell írni a kapott számla számát, keltét és értékét. A mintát alább közöljük:

FISA NOMINALA

despre mărfurile primite dela firma „Kaláka” din Tg. Mures pe timpul dela 1. Nov. 1948 până la 31 Martie 1948

Nr. crt.	Factura		Valoarea	Observatiuni
	Nr.	Data	Lei	
1.	687	5. XI. 1947	8.965	
2.	720	18. XII. 1947	10.625	

A minta a kapott számlákra vonatkozik. A szövetkezet által kiadott számlákról készített fisánál az első sorba „primita” helyett „vândute la” szót kell beírni.

A fisákat 1948. április 30-ig kell beküldeni.

A késedelmes beküldést, vagy a fisáknak hiányos, vagy téves kiállítását az adótörvény rendelkezései szerint büntetik.

*

A mai ügyviteli rendelkezéseket tartalmazó számunkban közölt fontos törvények végrehajtására felhívjuk összes szövetkezeteink Vezetőinek szives figyelmét s felkérjük, hogy különösen az **április 30-ig** kötelező intézkedéseket **sürgősen tegyék meg.**

Szövetkezeti üdvözléssel:

„KALÁKA”

**ERDÉLYI NÉPI SZÖVETKEZETEK
KÖZPONTJÁNAK IGAZGATÓSÁGA**